

12-17 Насны сурагчдын хөдөлмөр эрхлэлт ба хууль эрх зүйн зохицуулалт

Судалгааны зорилго, зорилт

Зорилго

Хөдөө орон нутгийн ерөнхий боловсролын сургуульд суралцдаг 12-17 насны сурагчдын хичээлээс гадуурх хөдөлмөр эрхлэлт тэр дундаа аюултай хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал нь Монгол улсын хууль тогтоомжуудтай хэрхэн нийцдэг талаар шинжилгээ хийх замаар хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг бууруулах арга, санал, зөвлөмж боловсруулах

Зорилт

- Нэгэн сургуулийн 12-17 насны сурагчдаас судалгаа авах;
- Тоо мэдээллийг нэгтгэх, кодлох, статистик шинжилгээ хийх;
- Үр дүнг хууль тогтоомжтой хэр нийцэж байгааг шинжлэх;
- Санал, зөвлөмж боловсруулах.

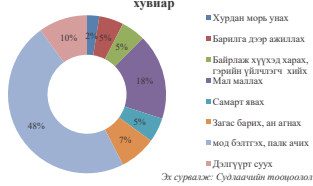
Хөдөлмөр эрхлэлтийн төрөл

График-4
Хөдөлмөр эрхэлдэг 12-14 насны сурагчдын
хөдөлмөр эрхлэлтийн хэлбэр, хувиар

Эх сурвалж: Судалгааны тооцоолол

График-5
Хөдөлмөр эрхэлдэг 15-17 насны
сурагчдын хөдөлмөр эрхлэлтийн хэлбэр,
хувиар

Эх сурвалж: Судалгааны тооцоолол

12-14 насны сурагчид ихэнхдээ мал маллах, мод бэлтгэх, палк ачих, хурдан морь унах, байрлаж хүүхэд харах зэрэг хөдөлмөрийн төрлүүдийг эрхэлдэг бол 15-17 насны сурагчдын тал орчим хувь нь мод бэлтгэх, палк ачих хөдөлмөрийг эрхэлдэг нь харагдаж байна. Дээрх хөдөлмөр эрхлэлтийн төрлүүд нь Насанд хүрээгүй хүнийг ажиллуулахыг хориглосон ажлын байрны жагсаалтад багтаж байгаа бөгөөд эдгээр ажлууд нь 18 нас хүрээгүй хүүхэд эрхлэхийг хуулиар хүлээн зөвшөөрдөггүй.

Өдрийн хөдөлмөрийн дундаж цаг:

Эх сурвалж: Судалгааны тооцоолол

Нийт судалгаанд хамрагдагсдын 1 өдөрт ажиллах дундаж цаг нь 4.2 цаг бөгөөд барилга дээр ажиллах, дэлгүүрт суух, самарт явах нь илүү олон цагийг хөдөлмөрт зарцуулдаг байна.

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 84.3.Насанд хүрээгүй хүний долоо хоногийн ажлын цаг 30-аас илүүгүй байна гэж заасан байдаг бөгөөд ажлын 5 өдөр тогтмол ажилладаг гэж үзвэл насанд хүрээгүй хүн өдөрт 5-с дээш цагаар ажиллах нь хууль бус гэдэг нь харагдаж байна.

Дүгнэлт

- Хүүхдүүд сурахын хажуугаар ажиллаж байгаа боловч хөдөлмөр эрхэлснээр гэртээ бие даан судлах, чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх хугацаа бага болдог тул хангалттай хэмжээнд чанартай боловсрол олж авч чадахгүйд хүрдэг.
- Судалгаанд хамрагдагсдын тал орчим хувь нь аюултай хөдөлмөр эрхэлдэг ба дийлэнх хувийг эрэгтэй сурагчид эзэлж байна.
- Сурагчдын 84 хувь нь ажил олгогчтой хөдөлмөрийн гэрээ байгуулдаггүй ба ихэнх тохиолдолд эцэг эхийн зөвшөөрлөөр хөдөлмөр эрхэлдэг гэж хариулсан нь ажил олгогч болон эцэг эхчүүдийн хүүхдийн хөдөлмөрийн талаарх мэдлэг дутмаг, хүүхдийнхээ ирээдүйд төдийлөн анхаардаггүй нь харагдаж байна.
- Энэхүү үйл ажиллагаа нь Монгол улсын хууль эрхзүйн орчинтой нийцэхгүй байгаа хэдий ч хариуцлага хүлээдэггүй байдал нь хяналт сул байгааг илтгэж байна.
- Мөн орон нутгийн иргэд, хариуцлага хүлээлэгчийн энэ талын мэдлэг хомс байдгаас үүдэн хүүхдийн аюултай хөдөлмөр эрхлэлт хэвийн үзэгдэл мэт болж, иргэд аж ахуй нэгжүүд хүүхдийг бага хөлсөөр хүнд, хортой нөхцөлд ажиллуулсаар л байна.
- Ялангуяа тус суманд ой нээгдсэн үед, самар ургасан жил, хүүхэд хөгшид гэлтгүй бүгд ууланд ажилладаг гэдгийг нутгийн хүмүүс болон судлаач миний хувийн туршлагаар баталж байна.

Сэдвийн судлагдсан байдал

1. Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвшишгүй хэлбэрүүд (2008)

Хөдөлмөр эрхэлж байгаа олон хүүхэд суурь боловсрол эзэмшиж чадахгүй байх, сургуулиас завсарлах, сурлагаар хоцрогдох эрсдэлтэй байна. Хөдөө орон нутагт хүүхдүүд албан бус уурхай, мал маллах зэрэг аюултай хөдөлмөр эрхэлж байна.

2. Монголын хүүхдийн хөдөлмөрийн судалгааны тайлан (2012)

Судалгаанд хамрагдсан нийт 589076 хүүхдийн 15.9 хувь буюу 93968 хүүхэд эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг байна. Сургуульд суралцаж байгаа хүүхдийн 15.2 хувь нь сурахын хажуугаар эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг байна.

3. Монгол улс дахь хүүхдийн эрхийн нөхцөл байдлын үнэлгээ (2020)

Хүүхдийн хөдөлмөр нь богино хугацаанд өрхний орлогыг нэмэгдүүлэхэд хувь нэмрээ оруулдаг боловч хүний капиталын хуримтлалыг бууруулдаг тул урт хугацаанд ядууралд хүргэдэг хүчин зүйл юм

4. Монгол Улсын бодлогын хураангуй: Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт (2016)

Монгол Улсад 5-17 насны хүүхдийн 10 хувь буюу 56,000 гаруй хүүхэд хөдөлмөр эрхэлж байгаагийн дийлэнх нь хөдөө аж ахуй уул уурхай, барилгын салбарт ажиллаж байна.

Хөдөлмөр эрхлэдэг үе:

Эх сурвалж: Судалгааны тооцоолол

Судалгаанд хамрагдсан хөдөлмөр эрхэлдэг сурагчдын 34.1 хувь нь хичээлийн хажуугаар, 65.9 хувь нь зуны амралтаар хөдөлмөр эрхэлдэг байна.

Орлогын зарцуулалт:

График-10
Сурагчдын насны бүлгээрх орлогын зарцуулалт, хувиар

Эх сурвалж: Судалгааны тооцоолол

Орлогын зарцуулалтыг нь насны бүлгээр авч үзвэл 12-14 насны сурагчид ихэнхдээ гэр бүлийн хэрэгцээ, өөрийн хэрэгцээнд орлогоо зарцуулдаг бол 15-17 насны дийлэнх сурагчид орлогоо өөрийн хэрэгцээнд зарцуулдаг байна.

Санал, зөвлөмж

- Аж ахуй нэгжүүдийг насанд хүрээгүй хүнийг ажиллуулахад шаардлагатай мэдээллээр хангаж, хууль эрх зүйн хариуцлагыг хүлээлгэж, хяналт тавьж ажиллах;
- Сургуулийн нийгмийн ажилтанд хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр мэдлэг боловсрол олгож, хамтран ажиллах;
- Хүүхдийн хөдөлмөрийн урт хугацааны сөрөг үр дагаврыг хүүхэд, эцэг эх, багшид танилцуулж, мэдлэг мэдээллээр хангаж ажиллах;
- Зайлшгүй хөдөлмөр эрхлэх шаардлагатай өрхийн хүүхдүүдийг олж илрүүлж, хуулийн дагуу зөвшөөрөгдөх ажлын байраар хангах;
- Насанд хүрээгүй хүмүүсийн аюултай нөхцөлд ажилладаг газруудтай хамтран ажлын шаардлага, нөхцөлийг багасгаж, илүү хөнгөн ажлаар солих;
- Хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа сурагчид заавал гэрээ байгуулж, аюулгүй байдлын даатгалд хамрагдсан байх, гэр бүлийн зөвшөөрөл зэрэг шаардлага тавих;
- Насанд хүрээгүй иргэдийн даатгалд татаас олгох, даатгалын хөнгөлөлт үзүүлэх замаар нийгмийн хамгааллын бодлого хэрэгжүүлэх;
- Судалгаа, шинжилгээний хомсдол их байгаа тул энэ чиглэлийн хэрэгцээ их байна.
- Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг бууруулж чадсан орнуудыг туршлага судлах.

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт

Бичил судалгаа

Дэг байр

ТЭМҮҮЛЭЛ БАГ

Үндэсний Батлам
Хамгаалахын Их сургууль

Судалгааны арга зүй:

Судалгаа хийхдээ баримт бичиг боловруулалтын арга болон сэдэвчилсэн судалгааг хослуулан хийлээ. Сэдэвчилсэн арга гэдэг нь нийгмийн амьдарлыг бүхэлд нь буюу тодорхой зарим нөхцөлийг сайжруулахад, туслахад шууд чиглэгдсэн бодлого боловсруулах, асуудал шийдвэрлэхэд

Судалгаанд ашиглагдсан хувьсагччууд:

- Багасургуульд хамрагдаагүй хүүхдийн түвшин (%) - энэ нь тухайн улсын бага боловсрол хамрагдах насны нийт хүүхдүүдийн дунд эзлэх сургуульд хамрагдаагүй хүүхдийн тоогоор илэрхийлэгдсэн үзүүлэлт юм.
- Ядуурлын түвшин (%) - нэг өдрийн хэрэглээний зардал нь \$1.90-с бага өрхийн нийт өрхийн дунд эзлэх түвшин
- Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (\$)
- Хүний хөгжлийн индекс - боловсролын индекс, дундаж наслалт, дотоодын нийт бүтээгдэхүүн гэсэг үзүүлэлтүүдийн цогц юм.
- Ажилгүйдлийн түвшин (%) - нийт хөдөлмөрийн насны хүн амын дунд эзлэх ажилгүй хүмүүсийн түвшин

ДҮГНЭЛТ

- Төслийн таамаглалыг бусад судалгаанд үндэслэн анхан шатны сургуульд хамрагдаагүй хүүхдүүдийн түвшин нь хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинд нөлөөлөх хамгийн чухал хувьсагч хэмээн үзсэн. График.4-с харахад хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинд анхан шатны боловсролын түвшин нь шууд хамааралтай харагдаж байгаа боловч, олон хувьсагчтай регрессийн шинжилгээний загвараас харахад хүний хөгжлийн индекс хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин нь хоорондоо сөрөг хамааралтай бөгөөд хамгийн ихээр нөлөөлөх хүчин зүйл болж чадаж байна. Энэ нь судалгааны таамаглалыг үгүйсгэсэн үр дүнг харуулж байна.

зориулагдсан судалгааны арга юм.

Түлхүүр үг:

Хөдөлмөр, хүүхэд, нийгэм, хамгаалал

Судалгааны асуумж:

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг хэрхэн бууруулах вэ?

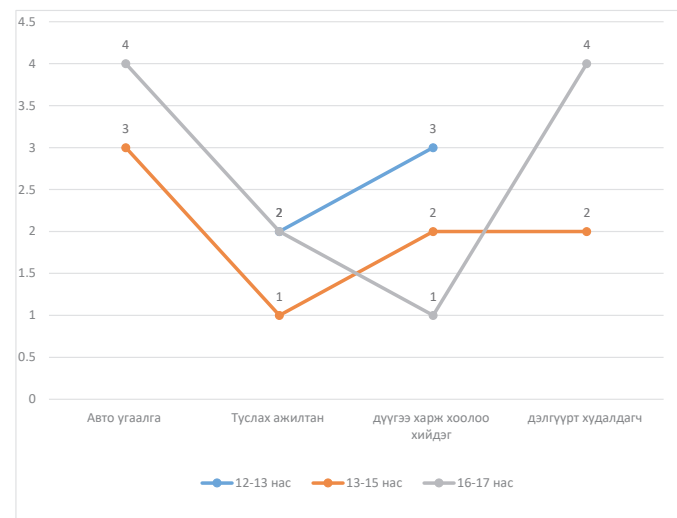
Үүний тулд ямар арга хэмжээ авбал зохистой вэ?

ҮР ДҮН

Source	SS	df	MS	Number of obs =	34
Model	3295.43684	5	659.087368	F(5, 28) =	14.73
Residual	1252.44551	28	44.730197	Prob > F =	0.0000
Total	4547.88235	33	137.814617	R-squared =	0.7246
				Adj R-squared =	0.6754
				Root MSE =	6.6881

childlabour	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
primarysch~e	.4394381	.1157099	3.80	0.001	.2024171 .6764592
unemploye~e	-.3897431	.1921447	-2.03	0.052	-.7833337 .0038474
povertyratio	.0069563	.0643975	0.11	0.915	-.124956 .1388686
gdpperc	-.000203	.0003218	-0.63	0.533	-.0008623 .0004562
humandevel~x	-25.77989	17.87901	-1.44	0.160	-62.40339 10.84361
_cons	27.93554	12.96112	2.16	0.040	1.38588 54.4852

- Судалгаанд хамрагдаж буй 13-17 насны хүүхдүүд авто угаалга, дүүгээ харж хоолоо хийж дэлгүүрт туслах ажилтан хийх зэрэг ажлуудыг хамгийн их хийж байна. 11-13 насны хүүхдүүд дүүгээ харах, туслах ажилтан зэрэг ажлуудыг хийдэг байна. Харин авто угаалга, дэлгүүрт худалдагч хийх ажлыг ахлах ангид орж буй 15-17 насныхан гэр бүлийн санхүүд их санаа зовдог учир өөрт хэрэглэгдэх мөнгөө олох, гэх бүлийн зээлнээс хамт төлөлцөх гэх зэрэг амьдарлын олон шалтгаанаас болоод хөдөлмөр эрхэлдэг байна.

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт нь хүүхдийн үндсэн эрхийн зөрчил мөн

Бичил судалгаа

Тутгаар байр

Б.МӨНХДЭЛГЭР

МУБИС, Нийгмийн ажил III курс

Хураангуй

Монгол Улсын хууль тогтоомжид заасанчлан “18 нас хүрээгүй охид, хөвгүүдийг хүүхэд” гэж үздэг. Аливаа хөдөлмөр нь хүүхдийн хөдөлмөр мөн эсэх нь хүүхдийн нас, ажлын цаг, нөхцөл, гүйцэтгэж буй ажлын төрлөөс хамаарна. Мөн тухайн салбар, улс орны онцлогоос хамааран ялгаатай тодорхойлж болно. Хүүхдийн хөдөлмөр нь сурч боловсрох, эрүүл байх боломжийг үгүйсгэж, ядуурлыг гүнзгийрүүлж байдаг тул хүний үндсэн эрхийн зөрчил гэж үздэг. Энэ нь эдийн засгийн өсөлт, нийгмийн хөгжилд сөргөөр нөлөөлж, улмаар насанд хүрэгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт, цалин хөлсийг бууруулах үр дагавартай тул хувь хүн, гэр бүл, цаашлаад макро эдийн засгийн хувьд ч сөрөг нөлөөтэй байдаг.

Түлхүүр үгс:

Хүүхдийн хөдөлмөр, тэвчишгүй хөдөлмөр, хүүхдийн эрүүл мэнд, сурлагын чанар, тэгш бус байдал, хууль тогтоомж

Арга зүй

✓ Анкетын арга

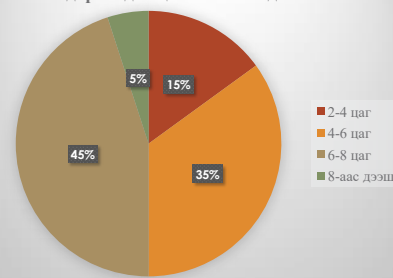
Онолын судалгаа:

Эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй 5-11 насны, хөнгөн ажлыг 7 хоногт 14-өөс дээш цагаар хийж байгаа 12-14 насны, 7 хоногт 43 ба түүнээс дээш цагаар ажиллаж буй 15-17 насны бүх хүүхдийг хүүхдийн хөдөлмөр эрхэлж буй гэдэгт хамруулна.

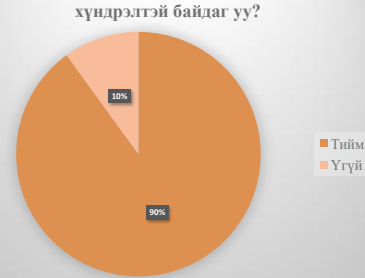
Одоогийн байдлаар 5-17 насны эдийн засгийн үйл ажиллагаа буюу ажил эрхэлж буй 93.968 хүүхдийн 46.3 хувь буюу 43545 хүүхэд хөдөлмөр эрхэлж байна гэсэн дүн гарч байна. өөрөөр хэлбэл судалгаанд хамрагдсан 5-17 насны нийт хүүхдийн 7.4 хувь нь (589076 хүүхдийн 213545) хөдөлмөр эрхэлж байна. Хөдөлмөр эрхэлж буй нийт хүүхдийн 60.2 хувь нь эрэгтэй, 39.8 хувь нь эмэгтэй хүүхдүүд байна.

Практик судалгаа: Энэхүү судалгааг анкетын аргаар ерөнхий боловсролын сургуулийн 20 хүүхдээс санамсаргүй түүврийн аргаар авсан болно.

Та өдөрт хэдэн цаг ажил хийдэг вэ?

Хичээлийн хажуугаар ажил хийх нь хүндрэлтэй байдаг уу?

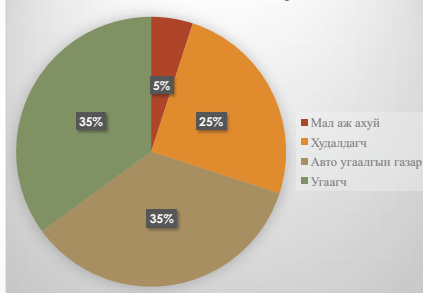

Хөдөлмөр эрхэлдэг хүүхдүүдийн ихэнх нь 4-6 цаг цагийн ажил хийдэг бөгөөд судалгаанд оролцсон сурагчдын ихэнх нь хичээлийн хажуугаар хөдөлмөр эрхлэх хүндрэлтэй хэмээн хариулсан байна.

Та ямар шалтгаанаар хөдөлмөр эрхэлдэг вэ?

Таны ажлын байр

Судалгаанд оролцсон сурагчдын ихэнх хувь нь ар гэрийн асуудлаар болон өдөр тутмын хэрэгцээгээ хангах зорилгоор хөдөлмөр эрхэлдэг гэж хариулсан байна.

Дүгнэлт

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт нь одоогийн нийгэмд тулгамдаж буй гол асуудлуудын нэг бөгөөд үүнийг шийдвэрлэх нь чухал юм. Бидний хойч ирээдүй болсон хүүхдүүд маань хүнд хэцүү ажлуудыг хийж байгаа нь хүн болгоны санаа зовох гол асуудлуудын нэг билээ. Хүүхэд болгон эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах, боловсрол эзэмших эрхтэй бөгөөд хөдөлмөр эрхлэлт нь үүнд саад болж буй хүүхдийн үндсэн эрхийн зөрчил мөн юм. Монгол Улсад 5-17 насны хүүхдийн 10 хувь буюу 56,000 гаруй хүүхэд хөдөлмөр эрхэлж байгаагийн дийлэнх нь хөдөө аж ахуй (хурдны морь унаж уралдах зэрэг), уул уурхай, барилгын салбарт ажиллаж байна. Барилга, уул уурхайн салбарт аюултай ажлын байр нийтлэг байдаг бөгөөд энэ салбарт ажил эрхэлж буй 15-17 насны хүүхдийн талаас илүү нь аюултай, хортой нөхцөлд ажиллаж байна

Хүүхдийн хөдөлмөрийн улмаас гарах бие махбодь, сэтгэл санааны сөрөг нөлөөнд бага насны хүүхдүүд илүү өртөмтгий байдаг. Тиймээс насанд хүрээгүй хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг зогсоох, хувь хүн албан байгуулагуудыг хүүхдийн эрхийн талаар бүрэн мэдээллээр хангах нь чухал хэмээн дүгнэж байна.

Унаач хүүхдүүд ба тэвчишгүй хөдөлмөр

Инфографик

Тусгай байр

Эрдэнэ-Очирын ЭНХЖИН

Эрх зүй-2 түвшин, МУИС-ХЗС

ХҮҮХЭД БОЛ ЭРХ ЗҮЙН БИЕ ДААСАН СУБЪЕКТ МӨН

“

• "Хурдан морь унаач хүүхдийн хөдөлмөр нь хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийн нэг.

-Засгийн газрын 2011 оны 303 дугаар тогтоол

Унаач хүүхдүүдэд тулгардаг асуудлууд:

Унаач хүүхдүүд хичээлийн хоцрогдолд орох нь их

Морь унаж байгаа хүүхдийн 10-20 хувь нь амьдралын боломж тааруугаас болж, хөдөлмөр эрхэлдэг.

Эрүүл мэндийн эрсдлийг бий болгож байдаг

Сэтгэлзүйн эрүүл мэндийн эрсдэл

Олон улсын болон үндэсний хууль тогтоомжоор хүүхэд бол эрх зүйн бие даасан субъект мөн хэмээн нэгэнт хүлээн зөвшөөрсөн. Монгол Улс нь хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай 1989 оны Конвенцид 1990 онд, ОУХБ-ын Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрүүдийг устгах тухай (1999) 182 дугаар Конвенцид 2001 онд, Насны доод хязгаарын тухай (1973) 138 дугаар Конвенцид 2002 онд тус тус нэгдэн орсон ч түүгээр хүлэсэн үүргээ хангалттай биелүүлж хэрэгжүүлж чадахгүй байгаа нь хурдан морины уралдаан дахь унаач хүүхдийн эрхийг хамгаалах эрх зүйн орчныг бүрдүүлээгүй, тэдний эрх зөрчигдсөөр байгааг нотолж байна.

- 2017-2018 онуудад нийт 121450 морийг 71121 хүүхэд унаж уралдсанаас 942 хүүхэд мориноос унаж 22 хүүхэд хүнд гэмтэл авч 1 хүүхэд тахир дутуу болсон байна.
- 2019 онд 61 хүүхэд, 2020 онд 31, 2021 онд таван хүүхэд хурдан морь унаж, морины ажил хийж байхдаа унаж, бэртсэн байна.
- Үүнээс 2020 онд нэг хүүхэд нас барсан бол 2021 онд гурван хүүхэд нас барсан байна.

Санал

- Уралдаанд оролцож байгаа хэдэн насны уралдаанч хэдэн градуссын дулаанд өдөрт хэдэн км замыг туулж уралдаж болох хязгаар стандартыг нарийвчилсан судалгааны үндсэн дээр тогтоох
- Уралдаанд бага насны хүүхдийг оролцуулахгүй байх, насны хязгаарыг нарийвчилсан судалгаанд үндэслэн тогтоох
- Морины уралдааны замын стандартыг бий болгож стандартын бус зам дээр морь уралдуулахыг хориглох шийдвэр гаргаж байх

photo credits: ikon.mn,
gogo.mn
erelt.mn

Эх сурвалж: "ХУРДАН МОРИНЫ ХАВРЫН УРАЛДААН БА ХҮҮХДИЙН ЭРХ СУДАЛГАА 2019"
ГБХЗХГ-ын Эрсдэлт нөхцөлд хүүхэд хамгаалал хариуцсан мэргэжилтэн М.Отгонгэрэл

"Унаач хүүхдүүд ба тэвчишгүй хөдөлмөр"
Эрдэнэ-Очирын Энхжин, Эрх зүй-2 түвшин, МУИС-ХЗС
99869538, ДЮ02241009

Хүүхдийн хөдөлмөр ба нийгмийн хамгаалал

Тусгай байр

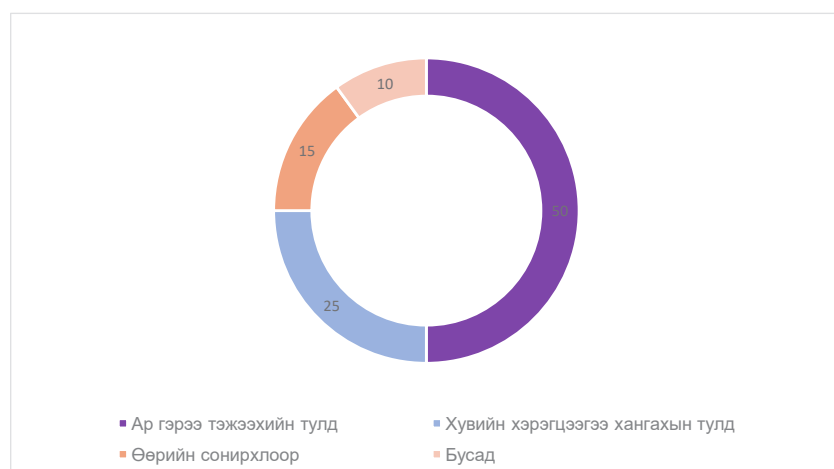
Н.ОТГОНЖАРГАЛ

Л.ИЧИНХОРЛОО

МУБИС-НХУС II курс

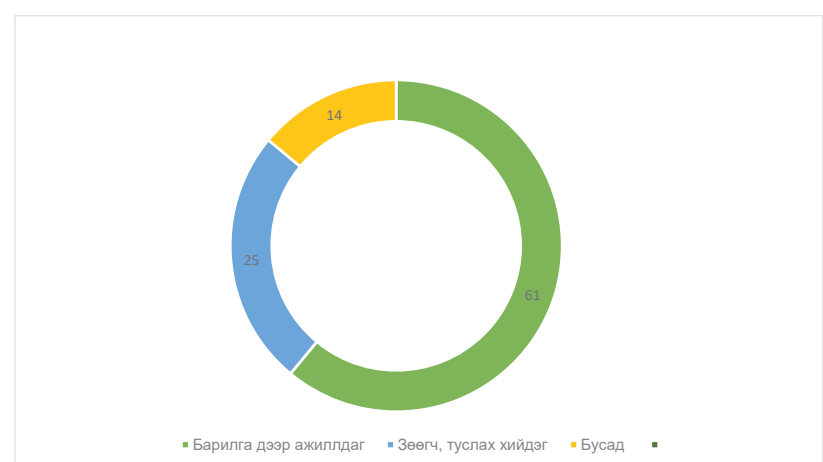
Ковид 19 ийн нөхцөл байдалтай уялдуулан уг судалгааг цахим судалгааны google forms программаар 8 асуулттай судалгаа боловсруулан цаг хугацаа орон зайнаас үл хамааран асуулгын аргаар түүвэрчилж авсан болно. Эл судалгаанд нийт ажил эрхэлж буй хүүхдүүдийн төлөөлөл болгож 30 хүүхдийг хамруулсан болно.

Асуулт 3. Та ямар шалтгааны улмаас хөдөлмөр эрхэлдэг бэ ?

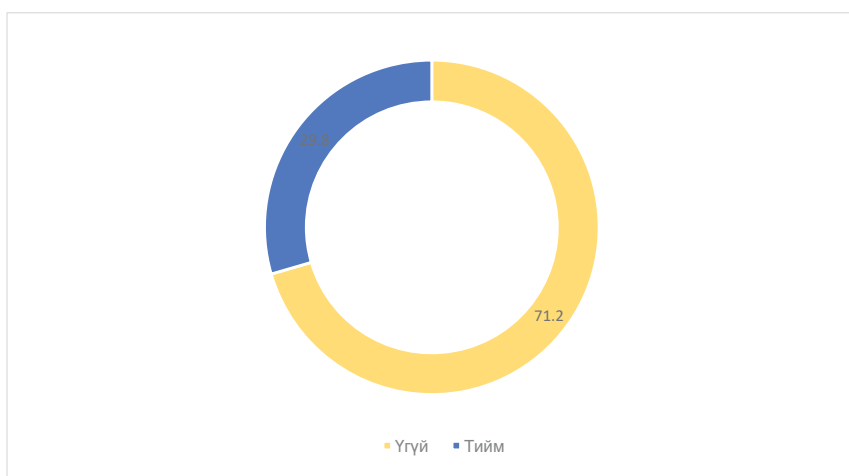
Диаграмм 3. Ар гэрээ тэжээхийн тулд 50%, Хувийн хэрэгцээгээ хангахын тулд 25%, Өөрийн сонирхлоор 15%, Бусад 10%.

Асуулт 4. Та ихэвчлэн ямар төрлийн ажил хийдэг бэ ?

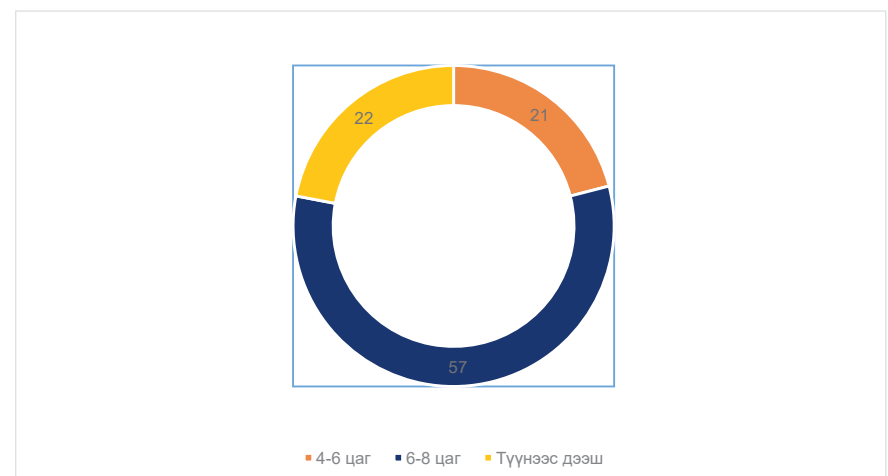
Диаграмм 4. Барилга дээр ажилладаг 61%, Зөөгч, туслах хийдэг 25%, Бусад 14%.

Асуулт 6. Таны ажил хийж олсон мөнгө таны амьдралын хэрэгцээг хангаж чаддаг уу ?

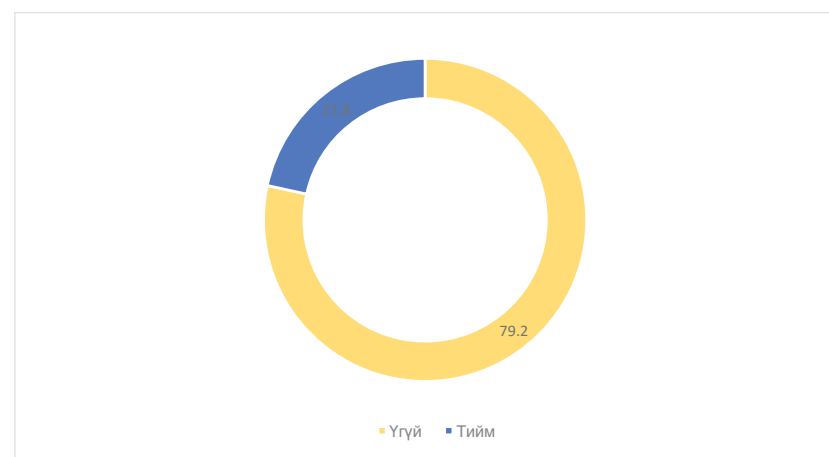
Диаграмм 6. Үгүй 71.2%, Тийм 29.8%.

Асуулт 5. Та өдөрт хэдэн цаг ажилладаг бэ ?

Диаграмм 5. 4-6 цаг 21%, 6-8 цаг 57%, Түүнээс дээш 22%

Асуулт 7. Та аман, бичгийн байгуулсан гэрээ байгуулж хийсэн ажлынхаа цалин хөлсийг авч чаддаг уу ?

Диаграмм 7. Үгүй 79.2%, Тийм 21.8%.

ДҮГНЭЛТ

Дээрх бичил судалгааны эцэст тэмдэглэхэд: Хэдийгээр хуулинд хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн тухай хэд хэдэн зүйл тусгагдсан байгаа боловч цаг хэтрүүлэн ажиллах, цалингийн гэрээ хэлэлцээрийн биелэлт хангалтгүй зэрэг зөрчлүүд илэрч байна. Уг судалгааг шинжлэхэд ажил эрхэлж буй хүүхдүүдийн ихэнх нь амьдралын хэрэгцээ шаардлагын улмаас ажил хийдэг байна. Ажил хийсний улмаас эдгээр хүүхдүүдийн боловсрол эзэмших, өөрийгөө хөгжүүлэх эрх зөрчигдөж байна. Эл судалгааг нийт хөдөлмөр эрхэлж буй хүүхдүүдийн төлөөлөл болгож хэсэг хүүхдүүдийг сонгон авч судалсан болно. Тиймийн тул энэ судалгааг цаашид илүү өргөн хүрээнд, нарийвчлан авах нь илүү бодит үнэнд нийцсэн судалгааны үр дүн гарах магадлал өндөр юм.